

REIZIGERS UIT MAGONIA

815

Uitens verslagen uit die tijd kreeg middeleeuws Frankrijk herhaaldelijk bezoek van 'luchtschepen' die werden bemand door mensachtige wezens die oogsten van de aarde kwamen ophalen en meenamen naar het verre land Magonia. We weten vooral van deze bezoeken uit de geschriften van een van de eerste ufo-sceptici, aartsbisschop Agobard van Lyon (769–840), die het boek *De Grandine et Tonitruis* (Over hagel en donder) schreef, waarin hij het volksgeloof in Magonia en de luchtschepen veroordeelde. Agobard zei in zijn boek:

We hebben zelfs verschillende dwazen gezien die in de realiteit van zulke absurde dingen geloven en vier personen in ketenen voor een menigte mensen brachten, drie mannen en een vrouw die van zo'n schip zouden zijn gekomen. Ze hielden ze enkele dagen in boeien, voordat ze hen voor mij brachten, gevolgd door de menigte, om ze te stengelen.

Agobard wist de levens van de vier mensen te redden door erop te wijzen dat wie in Magonia geloofde, ook moest geloven in de kracht van tovenarij. In die tijd was dat geloof verboden door de kerk, en wie dat bevestigde, kon dus ernstig gestraft worden. (Pas vier eeuwen later veranderden theologen hierover van gedachten en begonnen ze in de late middeleeuwen met heksenvervolgingen.)

Het geloof in luchtschepen uit een ver oord bleef niet beperkt tot de streek rond Lyon. Tot de tijd van Karel de Grote, die het verbood, probeerden Franse boeren de plundering door luchtschepen te voorkomen door hoge palen met bovenin magische perkamenten in hun velden te zetten. In de vroege middeleeuwen waren er overal in Europa wel verhalen over schepen die door de lucht vlogen.

ZIE OOK: Mysterieuze bezoekers (5000 V.Chr.), Het *Utsuro-Bune*-voorval (1803), Flensjes uit de ruimte? (1961), De ontmoeting in Cussac (1967), Waren de goden kosmonauten? (1968), De opkomst van grote eigenaardigheid (1969)

LUCHTSCHEPEN OF FANTASIE?: deze middeleeuwse illustratie geeft iets weer wat zowel ontzag als scepsis oproep.

WHEN PROPHECY FAILS

1954

Terwijl die waarnemingen plaatsvonden in Europa, draaide veel van de actie in de Amerikaanse ufoscene om de subcultuur van contact met aliens. Honderden mensen beweerden met buitenaardse intelligentie te spreken en duizenden anderen geloofden dat en luisterden naar hun verhalen. Sommige van die verhalen leidden tot grote hoeveelheden filosofie en onderwijs. En je had Dorothy Martin.

Martin was een medium en vormde de kern van een kring ufogelovigen in East Lansing, Michigan. Zij geloofde dat ze telepathische boodschappen ontving van de Guardians, een groep aliens van de planeet Clarion, die een apocalyptische waarschuwing voor de mensheid hadden. Volgens Martin voorspelden de Guardians dat een enorme aardbeving en vloedgolf op 21 december 1954 de Verenigde Staten zouden verwoesten, en alleen degenen die meegingen aan boord van vliegende schotels zouden het overleven.

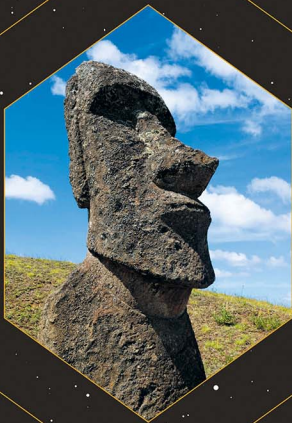
Een team sociologen van de Universiteit van Minnesota, onder leiding van Leon Festinger, hoorde van deze aankondiging en enkele onderzoekers infiltrerden in Martins

groep om te kijken wat er gebeurde wanneer de wereld niet zou eindigen. Het resultaat was een van de grote klassiekers van de Amerikaanse sociologie, *When Prophecy Fails*, dat uitkwam in 1956. Festinger en zijn collega's gebruikten pseudoniemen voor Martin en haar volgers, maar dat nam de gēne van de groep niet weg.

Daarna ging Martin naar Peru, waar ze deelnam aan een mislukte poging om een religieus centrum te stichten in de Andes. Ze keerde terug naar de Verenigde Staten, nam de naam Sister Thedra aan, vestigde zich in Mount Shasta in Californië en bleef berichten van aliens doorgeven aan een doorgaans onverschillige wereld. Later verhuisde ze naar het New Age-mekka Sedona in Arizona, waar ze in 1992 overleed.

ZIE OOK: *The Book of the Damned* (1919), Het tijdperk van buitenaards contact (1952), De Giant Rock-conventie (1953), Wereldcontactdag (1953), *Waren de goden loskomen?* (1968), De contacten van Billy Meier (1975), *Contact* (1987), *Behold a Pale Horse* (1991), De zelfmoorden van Heaven's Gate (1997)

CULTUUR VAN CONTACT MET ALIENS: een van de grootste werken uit de sociologie werd geschreven na een onderzoek waarbij werd geïnfiltreerd in een kring ufogelovigen.

WAREN DE GODEN KOSMONAUTEN?

1968

Het idee dat buitenaardse wezens de aarde in de oudheid bezochten, was al geopperd door andere auteurs vóór de bestseller van Erich von Däniken, *Waren de goden kosmonauten?* uit 1968. Harold T. Wilkins en Robert Charroux hadden beiden non-fictieboeken over dit onderwerp geschreven. Ook Carl Sagan behandelde dit idee – iets waar hij zich later voor zou schamen – in zijn boek *Intelligent Life in the Universe* uit 1966, dat hij samen met de Sovjetastrofysicus Iosif Shklovskii schreef. Daarin stelt hij met overtuigende argumenten dat mythen uit de oudheid verslagen zouden kunnen bevatten van buitenaardse bezoekers.

Toch was het Von Dänikens boek dat de hypothese van de 'oude astronauten' onder de aandacht van het grote publiek bracht. Von Däniken, een hotelmanager met een kleurrijk verleden – waaronder veroordelingen voor diefstal en fraude – was een onwaarschijnlijke figuur om zo'n opzienbarende culturele schok te veroorzaken. Zijn argumenten waren vaak zwak, en zijn feiten regelmatig verdraaid of simpelweg onjuist, maar *Waren de*

goden kosmonauten? en de vele vervolgen daarop werden een wereldwijd succes. In een tijd waarin er veel meldingen waren van mysterieuze luchtvaartuigen en waarin officiële verklaringen vaak met wantrouwen werden ontvangen, stonden veel lezers open voor de gedachte dat zo'n schip ook in de oudheid was gezien – en dat de officiële geschiedschrijving misschien niet klopte.

Het boek had bovendien een diepgaand effect op het debat rond ufo's. Het creëerde een kloof tussen de reguliere wetenschap en alternatieve onderzoekers. De loopbaan van Carl Sagan weerspiegelt die verschuiving: dezelfde man die in 1966 serieus nadacht over oude astronauten, droeg tien jaar later bij aan een populair boek waarin Von Däniken fel werd bekritiseerd. Sagan werd uiteindelijk een van de boegbeelden van de tegenreactie op de alternatieve cultuur – een beweging die leidde tot de opkomst van het georganiseerde scepticisme in de jaren daarna.

ZIE OOK: *Mysterieuze bezoekers* (5000 v.Chr.), *The Book of the Damned* (1919), *When Prophecy Fails* (1954), *Contact* (1987), *Behold a Pale Horse* (1991)

EEN CADERAU VAN OUDE ALIENS?: sommige mensen geloven dat deze moais op Paaseiland fysiek bewijs zijn van prehistorisch bezoek.

DE ONTHULLINGEN VAN BOB LAZAR

1989

In Las Vegas zijn er wel vaker kleurrijke en sensationele onthullingen, maar die van de avond van 11 november 1989 op de lokale televisiezender KLAS was zelfs voor Vegas opmerkelijk. Die avond beweerde Bob Lazar dat hij had gewerkt aan een overheidsprogramma bij een van de geheime faciliteiten van de Amerikaanse overheid vlakbij Area 51, waar hij hielp om antizwaartekrachtreactoren uit neergestorte vliegende schotels na te bouwen.

Volgens Lazar, die was afgestudeerd in natuurkunde en elektronica aan MIT en Caltech en die aan verschillende andere geheime overheidsprojecten werkte, was hij ingehuurd door een geheim ufo-onderzoeksprogramma en werkte hij enkele jaren bij een faciliteit die S-4 heette, in de Nevada-woestijn vlakbij Papoose Lake, ten zuiden van Area 51. Daar zag hij, tot zijn verbazing, negen ufo's in een geheime hangar die in een bergwand was gebouwd, en hoorde hij dat de Amerikaanse overheid buitenaardse kadavers bezat.

De neergestorte schotels kwamen volgens Lazar van de dubbelster Zeta

Reticuli en werden bestuurd door grijze aliens ter grootte van een kind en met grote ogen. Ze werden aangedreven door antimateriereactoren met als brandstof een stabiel isotoop van element 115, dat de wetenschap toen niet kende. Ze vlogen door middel van zwaartekrachtgolfgeneratoren die het licht rond het ruimteschip ook konden buigen, zodat het niet zichtbaar was.

Lazars beweringen kregen belangstelling van de massamedia en zorgden voor beroering in de ufo-onderzoeksgemeenschap, waarbij vooraanstaande onderzoekers zowel voor- als tegenstanders van hem waren. Zijn critici wezen erop dat zijn onderwijsprestaties en arbeidsverleden niet konden worden nagetrokken; Lazar zei dat die documenten waren vernietigd. Zoals zo vaak werd deze controverse nooit opgelost, en tot op heden blijven ufo-onderzoekers in de VS verdeeld over de beweringen van Lazar's.

ZIE OOK: Area 51 (1955), De zaak van Paul Bernowitz (1982), De Majestic-12-documenten (1984), John Lear en een ufo-complot (1987), De documenten over planct Serpo (2005)

HET GEHEIM VAN S-4: Bob Lazar beweerde dat de Amerikaanse overheid buitenaardse kadavers had, maar die beweringen konden nooit worden gestaafd.